

ROZDZIAŁ II

Polityka rachunkowości w fundacji lub stowarzyszeniu

1. Zasady polityki rachunkowości

Zadaniem rachunkowości jest stosowanie zasad tak, aby w sposób prawidłowy, rzetelny, jasny przedstawić w księgach rachunkowych rzeczywisty, realny obraz organizacji pozarządowych.

✓ **Zasada prawdziwego i wiernego obrazu** (*tru and fairview*)

Nakłada na kierowników organizacji obowiązek odzwierciedlenia rzeczywistej sytuacji organizacji pozarządowej.

✓ **Zasada memoriałowa**

Do zaksięgowania operacji gospodarczych wystarczy posiadanie dowodu, faktury potwierdzającej dokonanie tej transakcji, niezależnie od tego czy została opłacona. Oznacza to, że efekty zdarzeń, które wystąpiły w okresie objętym sprawozdaniem, będą w nim zaprezentowane niezależnie od tego, czy w następstwie tych zdarzeń wystąpiły wpływy i wydatki środków pieniężnych. Zasada memoriałowa jest fundamentem rachunkowości finansowej.

✓ **Zasada współmierności przychodów i kosztów**

Dla ustalenia realnego wyniku finansowego, koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat wówczas, gdy można je w sposób bezpośredni powiązać z przychodami osiągniętymi w danym czasie.

✓ **Zasada ostrożnej wyceny**

Wyceniając składniki majątku sukcesywnie dokonuje się zmniejszenia ich wartości początkowej na skutek zużycia lub upływu czasu, w postaci odpisów umorzeniowych lub z tytułu utraty użyteczności. Składniki majątku wycenia się po koszcie historycznym nie wyższym od cen rynkowych. Ostrożna wycena nazywana jest inaczej konserwatyzmem finansowym.

✓ **Zasada periodyzacji**

Zgodnie z tą zasadą istnieje obowiązek prowadzenia ewidencji gospodarczej z podziałem na okresy sprawozdawcze miesiąc, rok, kwartał.

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Salon Cyfrowych Publikacji ePartnerzy.com](#).

✓ **Zasada kosztu historycznego**

Majątek organizacji pozarządowej jest wyceniany w oparciu o rzeczywiste wydatki.

✓ **Zasada istotności**

W sprawozdaniach muszą być wykazane wszystkie zdarzenia gospodarcze istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej organizacji pozarządowej oraz dla podejmowania decyzji.

✓ **Zasada kompletności**

Każde istotne zdarzenie, które wystąpiło w danym okresie musi być zaewidencjonowane w księgach rachunkowych.

✓ **Zasada kontynuowania działania**

Pozwala domniemywać, że w najbliższej przyszłości organizacja pozarządowa pozostanie na rynku i będzie kontynuować działalność

✓ **Zasada wyższości treści ekonomicznej nad formą**

Operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, nawet kosztem wymagań formalnych. Istotą tej zasady jest rzeczywistość gospodarcza, a nie forma prawna transakcji.

Sposób prowadzenia rachunkowości, w tym sprawozdań finansowych wynika z tradycji, norm zwyczajowych, Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, oraz aktów prawnych i finansowych.

Główny księgowy organizacji pozarządowej rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową, przestrzegając określone ustawą **zasady rachunkowości**:

- ▶ zasadę rzetelnego obrazu wynikającego z zapisów,
- ▶ zasadę przewagi treści nad formą prawną,
- ▶ zasadę ciągłości,
- ▶ zasadę kontynuacji działalności,
- ▶ zasadą współmierności (memoriału),
- ▶ zasadę kosztu historycznego, uwzględniając zasadę ostrożnej wyceny,
- ▶ zasadę kompletności.

Poszczególne operacje na kontach syntetycznych grupuje się, prowadząc do każdego konta syntetycznego oznaczonego trzycyfrowym symbolem szczegółową ewidencję analityczną.

Przedstawione w ten sposób na kontach informacje zapewniają:

- ▶ ujęcie operacji gospodarczych w sposób rzetelny i sprawdzalny,
- ▶ ustalenie danych liczbowych niezbędnych do ustalenia wszelkich rozliczeń z tytułu podatków,

- ▶ ujęcie danych liczbowych powodujących prawidłowe rozliczenie dokonanych operacji z kontrahentami i pracownikami,
- ▶ skuteczną kontrolę wewnętrzną dokonanych operacji,
- ▶ ustalenie stanu składników majątkowych i finansowych będących w posiadaniu organizacji,
- ▶ możliwość sporządzenia sprawozdania finansowego i analizy,
- ▶ informacje w zakresie operatywnego zarządzania.

Księgi rachunkowe organizacji są w siedzibie jednostki lub firmie zewnętrznej, która na zlecenie organizacji prowadzi księgi rachunkowe. Należy pamiętać o zgłoszeniu do urzędu skarbowego danych firmy zewnętrznej prowadzącej księgi rachunkowe.

Podstawowym zagadnieniem, od którego zależy rzetelność informacji o składnikach majątkowych i osiągniętych wynikach gospodarczych, jest właściwa ich wycena w bilansie. Organizacje wyceniają aktywa i pasywa w oparciu o zasadę kosztu historycznego z zachowaniem zasady ostrożności. Do ustaleń ogólnych dotyczących wyceny aktywów i pasywów należy zasada, zgodnie z którą rzeczywista wartość składników majątkowych wynika z pomnożenia tych składników przez cenę jednostkową zakupu lub nabycia albo kosztów poniesionych przy wytworzeniu we własnym zakresie.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości księgi rachunkowe w organizacjach pozarządowych powinny spełniać następujące warunki:

- 1) Księgi rachunkowe prowadzi się **w języku polskim i w walucie polskiej.**
- 2) Organizacja powinna posiadać **dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości** (o której wcześniej wspominałam), a w szczególności dotyczące:
 - a) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
 - b) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
 - c) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
 - ▶ zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
 - ▶ wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,

- ▶ opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania,
 - ▶ systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.
- 3) Kierownik organizacji ustala **w formie pisemnej** i aktualizuje ww. dokumentację.
- 4) Księgi rachunkowe muszą być prowadzone **na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.
- 5) **W przypadku nie prowadzenia ksiąg rachunkowych w siedzibie** organizacji kierownik jednostki obowiązany jest:
- a) powiadomić właściwy urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg w terminie 15 dni od dnia wydania ksiąg poza siedzibę organizacji,
 - b) zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych do badania przez upoważnione organy kontroli zewnętrznej.
- 6) **Księgi rachunkowe otwiera się:**
- a) na dzień rozpoczęcia działalności, którym jest dzień pierwszego zdarzenia wywołującego skutki o charakterze majątkowym lub finansowym,
 - b) na początek każdego następnego roku obrotowego.
- 7) **Księgi rachunkowe zamyka się:**
- a) na dzień kończący rok obrotowy,
 - b) na dzień zakończenia działalności organizacji.
- 8) Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na **nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych** w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.
- 9) Księgi rachunkowe **obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald**, które tworzą:
- a) dziennik,
 - b) księgę główną,
 - c) księgi pomocnicze,
 - d) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
 - e) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).
- 10) Księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, powinny być:
- a) **trwale oznaczone nazwą** (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa, także jeżeli mają one postać wydruku komputerowego lub zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera),
 - b) wyraźnie **oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia**,
 - c) przechowywane starannie **w ustalonej kolejności**.
- 11) Księgi rachunkowe **należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego**. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na inny komputerowy nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu

informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

2. Zasady wyceny aktywów i pasywów

W polityce rachunkowości należy również ustalić ogólne zasady wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Środki trwałe w budowie – w wysokości ogółu kosztów pozostających bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczane do aktywów trwałych – według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Inwestycje krótkoterminowe – według ceny nabycia.

Rzeczowe składniki aktywów obrotowych – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy.

Należności i udzielone pożyczki – w kwocie wymagalnej zapłaty, z zachowaniem ostrożności.

Zobowiązania – w kwocie wymagalnej zapłaty.

Rezerwy – w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Kapitały własne oraz pozostałe aktywa i pasywa – w wartości nominalnej.

3. Zasady inwentaryzacji

W polityce rachunkowości organizacji powinien znaleźć się również zapis dotyczący inwentaryzacji, stosownie do przepisów ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie inwentaryzacji polega na:

- ▶ spisaniu z natury krajowych środków pieniężnych oraz rzeczowych składników majątkowych,
- ▶ uzyskaniu od kontrahentów pisemnej informacji o stanie środków trwałych pieniężnych na rachunkach bankowych, zaciągniętych kredytów bankowych oraz należności,
- ▶ sprawdzeniu stanu aktywów i pasywów przez porównanie danych wynikających z ksiąg rachunkowych z dokumentami spisu z natury i ustaleniu różnic ilościowych i wartościowych.

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Salon Cyfrowych Publikacji ePartnerzy.com](#).